

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Contact

Uw brief van
19 februari 2019

Uw kenmerk

Onze referentie

Bijlage
2

Datum: 29 april 2019

Betreft: aanvullende uitvoeringstoets concept wetsvoorstel Taal en toegankelijkheid

Op 28 januari jl. heb ik een uitvoeringstoets uitgebracht op het conceptwetsvoorstel Taal en toegankelijkheid.

Hierin is, als het gaat om maatregelen op het gebied van toegankelijkheid en capaciteitsbeperking, de impact bepaald voor DUO door aan te geven dat de registratie en publicatie van fixusgegevens in CROHO wordt gestopt.

Deze impact vloeide voort uit het feit dat:

- instellingen met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel aangaande een numerus fixus geen meldingsplicht meer hebben maar een aanvraag tot toestemming moeten indienen bij de minister;
- in het voortraject van de uitvoeringstoets door uw medewerkers is aangegeven dat DUO geen anderstalig trajecten in het CROHO hoeft te gaan registreren (en dus ook geen fixusgegevens kan vastleggen als het een anderstalig traject betreft);
- er wettelijk gezien ook geen beletselen zouden zijn om te stoppen met publicatie van de fixusgegevens in CROHO.

Naar aanleiding van de uitkomsten van de instellingtoets vanuit Studielink en de reactie van de Inspectie van het Onderwijs is gebleken dat toch gehecht wordt aan een centrale registratie van de fixusgegevens bij DUO.

Om die reden heeft u mij in uw brief van 19 februari jl. met kenmerk 1480850 verzocht een aanvullende uitvoeringstoets uit te brengen op de betreffende maatregel met daarbij de vraag om de huidige centrale registratie van de numerus fixus op opleidingen te behouden en te bezien of de numerus fixus op anderstalige trajecten eveneens centraal geregistreerd zou kunnen gaan worden door DUO.

Reactie Inspectie van het Onderwijs.

Het verzoek om een aanvullende uitvoeringstoets is ook uitgezet bij de Inspectie van het Onderwijs. De reactie van de Inspectie wordt als **bijlage 1** meegezonden

Afgesproken uitgangspunten

Op 1 maart jl. is er tussen vertegenwoordigers van DUO en Studielink overleg geweest met uw medewerkers om te bezien wat de exacte bedoeling is van het verzoek.

Daarbij is besproken dat het de bedoeling is dat in het CROHO de fixusgegevens van anderstalige trajecten worden geregistreerd en gepubliceerd.

Verder zijn tijdens dit overleg de volgende uitgangspunten vastgesteld:

1. Als het gaat om de vraag wat een anderstalig traject is geldt dat kan worden uitgegaan van de definitie zoals opgenomen in het wetsvoorstel onder het voorgestelde artikel 1.1dd. Een traject is derhalve een programma binnen een opleiding waarvan de studielast en de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden, die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven, gelijk zijn aan die van de opleiding. Dit betekent dus dat een anderstalig traject gelijk is aan de reguliere opleiding zij het dat de taal verschilt.
2. Er vindt alleen een centrale registratie van een anderstalige trajecten plaats indien het betreffende anderstalige traject toestemming heeft gekregen om een numerus fixus te voeren. Anderstalige trajecten zonder numerus fixus hoeven niet geregistreerd te worden.
3. De specifieke taal (voertaal) van het anderstalige traject is niet relevant en hoeft niet vastgelegd te worden.
4. Er hoeft geen inzicht te worden gegeven in het aantal deelnames op een anderstalig traject. Er zijn daarom geen aanpassingen in BRON-HO nodig.
5. Het is niet de bedoeling dat er een numerus fixus per locatie van een instelling gevoerd kan worden.

Afsluitend is tijdens dit overleg afgesproken dat niet alleen door DUO, maar ook door Studielink en de instelling inzichtelijk wordt gemaakt wat de impact is van bovengenoemde uitgangspunten op de uitvoeringsprocessen en een uitspraak te doen over de haalbaarheid.

Herziening uitgangspunten vereist

Ondanks de aannames en uitgangspunten die hierboven zijn beschreven heeft verder overleg met Studielink en de instellingen uitgewezen dat alleen het registreren van een fixus op een anderstalig traject in het CROHO niet uitvoerbaar is binnen de keten en dat een herziening nodig is van de uitgangspunten omschreven onder punt 2 en 3.

Middels de bestaande route worden opleidingen door DUO via referentietabellen aan Studielink gecommuniceerd. Deze referentietabellen dienen in Studielink als basis voor

- de aanvullende inrichting die instellingen uitvoeren, zoals het inrichten van een fixus en
- de opleidingsgegevens die studenten kunnen selecteren bij het doen van een verzoek tot inschrijving via Studielink.

Als het gaat om de fixusgegevens van anderstalige trajecten en opname daarvan in de referentietabel is gebleken dat Studielink inzicht moeten hebben in de vraag welke anderstalige trajecten er bestaan waarop een fixus ingericht

mag worden teneinde dat anderstalige traject te kunnen tonen indien de instelling de fixusgegevens wil opvoeren in Studielink. Er bestaat namelijk een veelheid aan trajecten en deze zijn op een dusdanige ingericht binnen Studielink dat het voor Studielink niet duidelijk is welk anderstalige traject het betreft als ze via DUO middels de referentietabel alleen aangeleverd krijgt dat er een fixus op een anderstalig traject is.

Verder is gebleken dat als in de referentietabel dit anderstalige traject met fixus gespecificeerd zou worden aan de hand van de taal en dus alleen anderstalige trajecten met de daarbij behorende taalkeuze met een fixus in CROHO worden geregistreerd en middels de referentietabel aan Studielink worden geleverd, er in de keten een verschil gaat ontstaan tussen de werkwijze en het vastleggingsniveau van anderstalige trajecten met een fixus en zonder een fixus en het tonen daarvan aan de student. Dit leidt tot onduidelijkheid en onzorgvuldigheid binnen de keten en is om die reden ook niet uitvoerbaar.

Er is vervolgens ook nog gekeken naar de optie of het wellicht een mogelijkheid is dat de instelling, net zoals ze dat nu bij een opleiding doet, in Studielink zelf registreert dat er een fixus op een anderstalig traject is en dat die informatie via Studielink aan DUO wordt geleverd. Deze optie bleek echter zoveel uitvoeringsproblemen op te leveren, met name als het gaat over controle mogelijkheden op de vraag of de fixus wel op het juiste traject wordt ingericht, dat al snel is geconcludeerd dat dit geen gewenste optie is en dat het CROHO in dezen leidend hoort te zijn en voorzien hoort te zijn van betrouwbare informatie.

Nieuw uitgangspunt

Op basis van bovenstaande is vastgesteld dat als het gaat om de vraag om over te gaan tot centrale registratie van de numerus fixus op anderstalige trajecten in het CROHO, dit binnen de keten alleen zinvol, uitvoerbaar en betrouwbaar is, indien alle anderstalige trajecten met bijbehorende taalkeuze en of er al dan niet een numerus fixus van toepassing is, in het CROHO worden geregistreerd en gepubliceerd.

Als **bijlage 2** wordt volledigheidshalve overgelegd de uitvoerige reactie van Studielink en de instellingen als het gaat over de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van het aanvullende verzoek aan DUO of fixusgegevens van anderstalige trajecten centraal geregistreerd kunnen worden in CROHO.

Consequenties voor systemen en processen bij DUO

CROHO

Op dit moment werkt de procedure voor registratie van een numerus fixus van een opleiding op die wijze dat instellingen voor 1 oktober van een kalenderjaar in het dashboard van Studielink de fixusgegevens voor het daaropvolgende studiejaar registreren. Deze gegevens (de onderwijscapaciteit en het bijbehorende studiejaar) worden vanuit Studielink gedistribueerd naar DUO waarna DUO de gegevens in CROHO opneemt en publiceert.

In de toekomstige situatie moet een instelling niet alleen de fixusgegevens voor een opleiding, maar ook een anderstalig traject met taalkeuze (al dan niet met fixusgegevens) kunnen registreren.

Om richting Studielink, de instellingen én richting de student op uniforme wijze duidelijk te maken welke anderstalige trajecten er zijn en wat de fixus is op die anderstalige trajecten is het nodig dat deze gegevens in CROHO worden opgenomen. Kern is dat de anderstalige trajecten hetzelfde worden behandeld als reguliere opleidingen (ze zijn immers gelijk aan de opleiding zelf, zij het dat de taal verschilt). Dit kan op de volgende manier:

1. De instelling geeft via aCROHO door dat er een anderstalig traject hoort

- bij een opleiding
  - o Is herkenbaar als anderstalig traject door opgave van de specifieke taal
  - o De ISAT-code is gelijk aan de code van de opleiding waar het anderstalige traject bij hoort.
- 2. DUO registreert dit en geeft dit aan Studielink door (middels referentietabellen).
- 3. De instelling legt, indien toestemming van OCW, de fixusgegevens vast in Studielink
  - o Voor een anderstalig traject werkt dit net zo als voor reguliere opleidingen
  - o Het toestemmingsbesluit wordt niet geregistreerd of gecontroleerd in Studielink
- 4. Studielink geeft de fixusgegevens door aan DUO: DUO publiceert dit via CROHO

Als het gaat over punt 3, de vraag of een instelling toestemming heeft om een fixus te voeren op het anderstalige traject (of op de opleiding) wordt er door DUO vanuit gegaan dat er geen instellingen zullen zijn die een fixus gaan registreren als daar geen toestemming voor is verkregen. Om toch te borgen dat er betrouwbare informatie in het CROHO staat is het wellicht zinvol om te overwegen of er door OCW niet een controle achteraf zou moeten worden gedaan op het hebben van toestemming aan de hand van de fixusgegevens in CROHO. Ik verzoek u dan ook daar een standpunt over in te nemen.

Bovenstaande vraagt om een aantal incidentele aanpassingen bij de DUO. Op het gebied van informatievoorziening geldt dat de gehele constellatie rondom het systeem CROHO dient te worden aangepast op het kunnen registreren en beheren van een anderstalig traject (door het kunnen opvoeren van de taal) en geldt op het gebied van de externe uitwisselingen dat de referentietabellen en andere uitwisselingen dienen te worden aangepast op de anderstalige trajecten en het onderscheid met opleidingen. DUO heeft in totaal aan incidentele kosten 3000 uur begroot om voormelde wijzigingen te kunnen doorvoeren.

De structurele kosten zijn op dit moment nog niet eenduidig te bepalen omdat er geen inzicht is in de omvang van het aantal te beheren anderstalige trajecten. Uitgaande van een aantal aannames rondom het aantal te verwachten mutaties met betrekking tot anderstalige trajecten en de tijdsduur die met een dergelijke mutatie gemoeid is wordt uitgegaan van een te monitoren post van jaarlijks 350 uur.

BRON-HO

Door DUO wordt ter overweging meegegeven dat uitgangspunt 4, inhoudende dat er geen inzicht hoeft te worden gegeven in het aantal deelnames op een anderstalig traject, wellicht heroverweging behoeft omdat dit mogelijk wel relevante (management) informatie zou kunnen zijn.

Verwezen wordt naar de als bijlage 2 overgelegde reactie van Studielink en de instellingen waaruit blijkt dat het wel degelijk zinvol wordt geacht inzage te hebben in deelnames aan anderstalige trajecten (onder andere bij de beoordeling van de toestemming om een fixus te mogen voeren).

Dit lijkt voor DUO overigens niet een complexe, maar wel een omvangrijke aanpassing (omdat het moet worden doorgevoerd in de gehele keten). Graag verneem ik van u of er op dit punt nog nadere analyse moet plaatsvinden en er een definitieve kostenraming moet komen.

Ingangsdatum

Ten aanzien van het aanvragen van een numerus fixus op een opleiding of op een anderstalig traject is in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel bepaald dat instellingen de aanvraag kunnen doen voor het studiejaar 2021/2022.

Concreet betekent dit dat de instellingen in het studiejaar 2020/2021 een

aanvraag tot toestemming voor het kunnen voeren van een fixus moeten indienen bij de minister voor het daarop volgende studiejaar 2021/2022 en dat de keten DUO, Studielink en de instellingen per september 2020 moet zijn ingericht op het kunnen registreren van anderstalige trajecten al dan niet voorzien van een numerus fixus zodat een aankomend student ten tijde van de openstelling van de aanmeldingen in oktober 2020 voor studiejaar 2021/2022 zich in Studielink kan aanmelden voor een anderstalig traject (al dan niet met fixus) en in het CROHO kan zien dat of er al dan niet een fixus geldt voor het betreffende anderstalige traject.

Noodzakelijke wettelijke basis

Momenteel wordt in het CROHO geregistreerd en gepubliceerd welke opleidingen een numerus fixus hebben en wat de beschikbare capaciteit is. Dit is gebaseerd op opdrachtverlening vanuit de directie HO&S (op basis van de uitgebrachte uitvoeringstoets van DUO in 2015 wegens het afschaffen van het systeem van de loting) en artikel 4.4 van de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (Ratho), waar is bepaald dat instellingen aan de minister (dat is volgens de nota van toelichting in de praktijk DUO) de fixusgegevens doorgeven.

In artikel 6.13 van de WHW is vermeld wat het CROHO is en welke gegevens het CROHO van elke opleiding als bedoeld in artikel 7.3a van de WHW bevat.

Hierin staat nu niet vermeld dat de fixusgegevens van een opleiding in het CROHO dienen te worden opgenomen terwijl dit gelet op de aard van artikel 6.13 WHW wel logisch zou zijn. Nu u de wens heeft om naast de fixusgegevens op een opleiding ook de fixusgegevens van anderstalige trajecten in het CROHO te registreren en publiceren ligt het voor de hand om van uw kant zorg te dragen voor een wettelijke grondslag en artikel 6.13 lid 4 van de WHW uit te breiden met het onderdeel fixusgegevens.

Nu is gebleken dat het registreren van de fixusgegevens van anderstalige trajecten alleen mogelijk is door alle anderstalige trajecten en de bijhorende taalkeuze te registreren beteken dit dat tevens in artikel 6.13 dient te worden opgenomen dat instellingen alle anderstalige trajecten en de bijbehorende taalkeuze, dienen te registreren.

Samengevat dient er in artikel 6.13 lid 4 van de WHW dus een grondslag te komen voor 3 onderwerpen:

- de anderstalige trajecten omschreven in artikel 1.1. dd van het wetsvoorstel
- de taalkeuze van het anderstalige traject conform artikel 7.2 lid 2 van het wetsvoorstel
- de fixusgegevens van opleidingen en anderstalige trajecten (of er een numerus fixus is en de bijbehorende onderwijs capaciteit)

Tevens verdient het aanbeveling in de Ratho (aangezien artikel 4.4, dat nu nog verwijst naar artikel 7.53 lid 6 van de WHW, waarschijnlijk komt te vervallen) dan wel de toelichting daarop, de procedure voor het registreren van de numerus fixus op opleidingen en op anderstalige trajecten te omschrijven.

Overige wetstechnische opmerkingen

Met het wetsvoorstel wordt artikel 7.13 lid 2 sub v niet aangepast, terwijl het voor de hand zou liggen om de term 'speciaal traject', die nu nog wordt gebezigd in sub v, te vervangen door 'traject'.

Instellingen, softwareleveranciers en overige afnemers

DUO zal, mocht tot opdrachtverlening worden overgegaan, via het HO-ketenoverleg en de E-zine de aangesloten instellingen en de CROHO-

contactpersonen op de hoogte stellen van de procedure rondom het moeten registreren van anderstalige trajecten, de taal, en eventuele fixusgegevens in het CROHO per studiejaar 2021/2022.

Uitvoerbaarheid en haalbaarheid

DUO acht de hiervoor omschreven wijzigingen die voortvloeien uit het wetsvoorstel gelet op de huidige inzichten uitvoerbaar en haalbaar en kan per september 2020 zijn ingericht op het kunnen registreren in het CROHO van anderstalige trajecten en de taal en op aanpassingen in de referentietabellen richting Studielink met deze gegevens.

Voor wat betreft de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van het wetsvoorstel voor Studielink en de instellingen verwijs ik naar de bijgesloten reactie (bijlage 2) waarbij aandacht wordt gevraagd voor de opmerkingen als het gaat over het moeten uitvoeren van aanpassingen vooruitlopend op de inwerkingtreding van het wetsvoorstel.

Kosten

Voor de aanpassingen in CROHO is geraamd 3.000 uur in 2020. De raming voor eventuele aanpassingen in BRON-HO volgt, als u daarvoor een opdracht verstrekt.

Daarnaast zijn structurele kosten verbonden aan de mutaties in CROHO. De verwachting is dat het gaat om 350 uur op jaarbasis, afgerond €27.000,-. DUO zal deze kosten vanaf 2020 monitoren en afhankelijk van de uitkomst in rekening brengen.

Verandercapaciteit Beleidsportfolio (in uren)

Incidenteel	2020
Registers	3.000

Structurele kosten vanaf 2020	
Lijn	€27.000,- (350 uur)
Materieel	0
ICT instandhouding	0

Voor deze ramingen geldt een onzekerheidsmarge van 50%. Afwijkingen ten opzichte van deze raming zullen bij de betreffende herijkingen worden verwerkt.

Wijzigingen meenemen in programma Doorontwikkelen BRON

DUO merkt op dat de geplande wijzigingen in CROHO ook meegenomen kunnen worden in het project RIO-HO dat onderdeel uitmaakt van het programma Doorontwikkelen BRON. De analyse hiervan vindt nog plaats. Volgens de huidige planning is de implementatiedatum van RIO HO januari 2021. Op dit moment vindt herijking plaats van het trancheplan, waarbij de planning van RIO HO zal verschuiven. Gelet op dubbele kosten adviseert DUO om te overwegen de wijzigingen via het programma Doorontwikkelen BRON te laten verlopen. Aandachtspunt is dan echter wel dat de noodzakelijke aanpassingen niet voor september 2020 gereed zijn en de haalbaarheid dus in het geding komt.

Managementafpraak & opdrachtverlening

Ik verzoek u in uw reactie te laten weten of u dit traject via het programma Doorontwikkelen BRON wilt laten verlopen.

Na akkoord stelt DUO voor de opdracht te koppelen aan het onderwerp 'Wetsvoorstel taal en toegankelijkheid' bij Registers (raming 2020: 3.000 uur). DUO zal de structurele kosten (raming: €27.000 (350 uur)) vanaf 2020

monitoren en afhankelijk van de uitkomst in rekening brengen.

In het kader van de gewenste planning stel ik voor dat u zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie maanden, opdracht verstrekt voor het doorvoeren van de benodigde aanpassingen.

Voorts verzoek ik u in uw reactie een standpunt in te nemen over de vraag hoe om te gaan met controle op het hebben van toestemming voor het mogen voeren van een fixus en aan te geven of er nog nadere analyse c.q. een kostenraming inzake aanpassingen BRON-HO op deelname aan anderstalige trajecten wordt gewenst.

Geldigheidsduur uitvoeringstoets

Deze uitvoeringstoets is geldig tot drie maanden na het uitbrengen ervan. Wanneer een opdracht wordt verleend na het verstrijken van deze periode zullen de haalbaarheid van de door te voeren aanpassing en de daarmee gemoeide kosten opnieuw in kaart moeten worden gebracht.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De directeur generaal van de Dienst Uitvoering Onderwijs

